

*การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริม ความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง

ศศิธร สุขสงค์^{1*} พิชามณูย์ สุริยพรรณ² ญาณิศา บุญจิตร³

¹นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

²อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

³อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

*Corresponding author e-mail: 66052511227@student.sru.ac.th Tel. 0946379551

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินงาน การนิเทศภายใน 2) พัฒนาครูให้มีสมรรถนะการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู และ 3) ประเมินความพึงพอใจในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายใน แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการดำเนินการกับกลุ่มเป้าหมาย ครูโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง จำนวน 4 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 แบบทดสอบ ความยากง่ายเท่ากับ 0.53 – 0.80 ค่าอำนาจจำแนกเท่ากับ 0.40 – 0.73 แบบสังเกตและแบบประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันในการดำเนินงานนิเทศภายใน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การวางแผนการนิเทศ ($\bar{X}$ = 3.50) ด้านที่ต่ำที่สุดคือ การดำเนินการนิเทศ ($\bar{X}$ = 3.21) ครูมีความต้องการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายใน ด้านการดำเนินการนิเทศ มากที่สุด ($PNI_{modified}$ = 0.498) รองลงมาคือ ด้านการปรับปรุงแก้ไข ($PNI_{modified}$ = 0.406) 2) ผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายใน พบว่า หลังอบรมสูงกว่าก่อนอบรม จาก 20.00 เป็น 29.25 เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีผลการประเมินทักษะด้านการปรับปรุงแก้ไข มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.60) รองลงมาคือ ด้านการดำเนินการนิเทศ ($\bar{X}$ = 4.45) และ 3) ผลการประเมินความพึงพอใจ ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ซึ่งด้านที่มีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านเนื้อหา ($\bar{X}$ = 4.71) รองลงมาคือ ด้านคู่มือการอบรม ($\bar{X}$ = 4.70) สะท้อนให้เห็นว่าเนื้อหาและคู่มือมีความชัดเจน สอดคล้องกับความต้องการ

คำสำคัญ: สมรรถนะครู; การนิเทศภายใน; การนิเทศภายในแบบผสมผสาน

The Development of Teachers' Competency in Blended Internal Supervision to Enhance Instructional Management at Ban Nong Ya Plong School

Sasithorn Suksong^{1*} Pichamon Sureeyaphan² Yanisa Boonjit³

¹Master of Education Program in Educational Administration, Suratthani Rajabhat University

²Lecturer of Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

³Lecturer of Faculty of Education, Suratthani Rajabhat University

*Corresponding author e-mail: 66052511227@student.sru.ac.th

ABSTRACT

The objectives of this research were 1) to examine the current conditions and needs for implementing internal supervision, 2) to develop teachers' competencies in blended internal supervision to enhance teachers' instructional capacity, and 3) To assess teachers' satisfaction with the blended internal supervision competency development process designed to enhance their instructional capacity. This action research was conducted with a simple random sampling of four teachers from Ban Nong Ya Plong School. Research instruments included questionnaires (reliability = 0.97), achievement tests (difficulty index = 0.53–0.80, discrimination index = 0.40–0.73), observation forms, and evaluation forms. Descriptive statistics such as mean, standard deviation, and the Priority Need Index (PNI) were employed for data analysis. The findings were 1) Regarding the current conditions of internal supervision, the overall current condition of internal supervision was at a moderate level, the aspect with the highest mean score was supervision planning ($\bar{X}$ = 3.50), while supervision implementation had the lowest score ($\bar{X}$ = 3.21). The highest need for development was found in the supervision implementation aspect (PNI_{modified} = 0.498), followed by revision and improvement (PNI_{modified} = 0.406). Both aspects require communication skills, interpersonal relationships, and the capacity for mentoring and professional leadership. 2) After the intervention, teachers' competencies in internal supervision improved, with post-training scores higher than pre-training. The highest average post-training score was in the revision and improvement aspect ($\bar{X}$ = 4.60), followed by supervision implementation ($\bar{X}$ = 4.45). 3) Teachers' satisfaction with all four aspects of the development process was at the highest level. The highest satisfaction was reported for content ($\bar{X}$ = 4.71), followed by the training manual ($\bar{X}$ = 4.70), indicating that the materials were clear, relevant to teachers' needs, and applicable in practice.

Keywords: teacher competency; internal supervision; blended internal supervision

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (2560) ได้กำหนดแนวทาง การพัฒนาประเทศไว้ในมาตรา 258 ว่าด้วยการปฏิรูปประเทศ โดยระบุถึงกลไกและระบบในการคัดเลือกและส่งเสริมผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ มีจิตวิญญาณของความเป็นครู และได้รับค่าตอบแทนที่สอดคล้องกับคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนทั้งยังส่งเสริมระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคล และการปรับปรุงโครงสร้างองค์กรต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อการเรียนการสอนในทุกกระดับเพื่อให้เกิดความสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ รวมถึงแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (2560) ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 ที่มุ่งพัฒนาศักยภาพของคนไทยในทุกช่วงวัย และเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพื้นฐานของพลเมืองไทยที่ดี และมีความสามารถในการปรับตัวต่อโลกยุคใหม่ ทั้งนี้ ผู้เรียนควรได้รับการส่งเสริมให้มีทักษะ ความรู้ และสมรรถนะที่สอดคล้องกับมาตรฐานทางการศึกษาและวิชาชีพ อีกทั้งสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้ตามศักยภาพของตนเอง สถานศึกษาทุกระดับควรดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน พร้อมทั้งใช้แหล่งเรียนรู้ สื่อ ตำรา และนวัตกรรมการเรียนรู้ที่มีความเหมาะสม สื่อการเรียนรู้ควรมีคุณภาพและผ่านการรับรองมาตรฐาน โดยประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียม ไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ควรมีระบบติดตามตรวจสอบ และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสะท้อนความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ในขณะเดียวกัน การผลิตและพัฒนาครูและอาจารย์ต้องสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้บุคลากรทางการศึกษามีสมรรถนะตามที่กำหนด กระบวนการผลิตครูควรมุ่งเน้นการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถเข้าสู่วิชาชีพ และจัดระบบการพัฒนาต่อเนื่องอย่างเป็นระบบรวมถึงการส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครู เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาให้ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม (แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579) (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

การนิเทศการจัดการเรียนรู้หรือการนิเทศการสอน เป็นเรื่องย่อยของการนิเทศการศึกษา การนิเทศ การสอนเป็นกระบวนการปรับปรุงงาน พันธกิจในชั้นเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ ที่ดำเนินการในโรงเรียน โดยเป็นการทำงานโดยตรงกับครูผู้สอน การนิเทศการจัดการเรียนรู้เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานโรงเรียน จุดมุ่งหมายจะเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอน ซึ่งเป็นความคาดหวังของโรงเรียน การนิเทศการเรียนรู้ ไม่ใช่หน้าที่ของศึกษานิเทศก์เพียงฝ่ายเดียว แต่เป็นหน้าที่ของผู้นำในการจัดการเรียนสอนทุกคน นับตั้งแต่ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอน ตลอดจนครูทุกคน ซึ่งต้องช่วยกันรับผิดชอบเพื่อช่วยให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้ (หน่วยศึกษานิเทศก์, 2562) การนิเทศภายในยังเป็นแนวทางที่ใช้พัฒนาศักยภาพของครูและส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน โดยมีจุดประสงค์และขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างครู ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบด้านวิชาการอย่างเป็นระบบ (เนตรนภา ราชแลนด์, 2561) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความสำคัญกับการนิเทศภายในโดยประกาศให้ปี 2562 เป็น “ปีทองของการนิเทศภายใน” โดยมุ่งเน้นแนวคิด “ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อคุณภาพของผู้เรียน” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความจำเป็นของการนิเทศในระดับปฏิบัติการอย่างแท้จริงเพื่อยกระดับการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างยั่งยืน แนวทางการนิเทศที่เหมาะสมในการพัฒนาครู โดยเฉพาะรูปแบบการนิเทศแบบชี้แนะและการเป็นพี่เลี้ยง (Coaching and Mentoring) ซึ่งเน้นการทำงานร่วมกันระหว่างครูผู้สอนกับผู้นิเทศที่มีความเชี่ยวชาญในสาขา โดยผู้ทำหน้าที่นิเทศจะให้คำแนะนำและทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงอย่างใกล้ชิด ช่วยให้ครูสามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้อย่างทันทั่วถึง อันจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้

แบบมีส่วนร่วมที่มีคุณภาพและยั่งยืนในระยะยาว แนวทางสำคัญในการยกระดับวิชาชีพครูในศตวรรษที่ 21 คือการสร้าง “ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ” (Professional Learning Community: PLC) ซึ่งเป็นกระบวนการที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป้าหมายในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ได้ดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายตามประกาศของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งได้กำหนดให้ปี พ.ศ. 2562 เป็น “ปีทองของการนิเทศภายใน” โดยมีแนวคิด “ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อคุณภาพของผู้เรียน” เป็นจุดเน้นสำคัญ ส่งผลให้ครูในสังกัดมีความตื่นตัวมากขึ้นในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ การผลิตสื่อการเรียนการสอน การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ รวมถึงการศึกษาและนำเทคนิควิธีใหม่ ๆ มาปรับใช้ จากสภาพการดำเนินงานในปีการศึกษา 2562 ของโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง พบว่าโรงเรียนมีการจัดระบบนิเทศภายในที่ส่งผลให้ครูมีพัฒนาการด้านการสอนที่ชัดเจน ทั้งในด้านกระบวนการนิเทศไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จากเอกสาร รายงานการประเมินตนเองโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง ปีการศึกษา 2564 (2564) โรงเรียนมีระบบการนิเทศที่เข้มแข็ง ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพ มีการดำเนินการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน และจัดทำรายงานผลการจัดการศึกษาเป็นระบบ อย่างไรก็ตาม ในช่วงเวลาต่อมา มีนโยบายหรือกิจกรรมอื่นแทรกเข้ามาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนชะลอตัวลง ประกอบกับรูปแบบการนิเทศแบบเดิมที่มีการนิเทศเพื่อสรุปผลการปฏิบัติงาน ยังขาดการติดตามดูแลต่อเนื่อง ขาดการให้คำแนะนำแบบใกล้ชิด อีกทั้งบุคลากรที่มีหน้าที่ขับเคลื่อนการนิเทศยังขาดความเชี่ยวชาญและความคล่องตัวในการดำเนินงาน ส่งผลให้ระบบนิเทศภายในไม่สามารถขับเคลื่อนได้อย่างเต็มศักยภาพ จากเอกสารรายงานการประเมินตนเองโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง ปีการศึกษา 2566 (2566) ที่บอกว่ากระบวนการบริหารและการจัดการขาดการให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครูในการพัฒนาตนเองในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพของนักเรียน จากข้อเท็จจริงดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าหากการนิเทศภายในได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ จะสามารถเสริมสร้างประสิทธิภาพในการจัดการเรียนรู้ของครูให้ดียิ่งขึ้น และส่งผลต่อพัฒนาการของผู้เรียนอย่างแท้จริงในระยะยาว

ดังนั้นจากสภาพปัจจุบันและความสำคัญของการนิเทศที่กล่าวมาข้างต้น การสร้างทีมครูนิเทศก์ที่เข้มแข็ง การติดตามดูแลให้คำแนะนำหลังการนิเทศจึงมีบทบาทสำคัญที่ทำให้ครูได้รับการพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้แบบรอบด้านทุกมิติ จึงสมควรมีการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง ให้ประสบผลสำเร็จมากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
2. เพื่อพัฒนาครูให้มีสมรรถนะการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

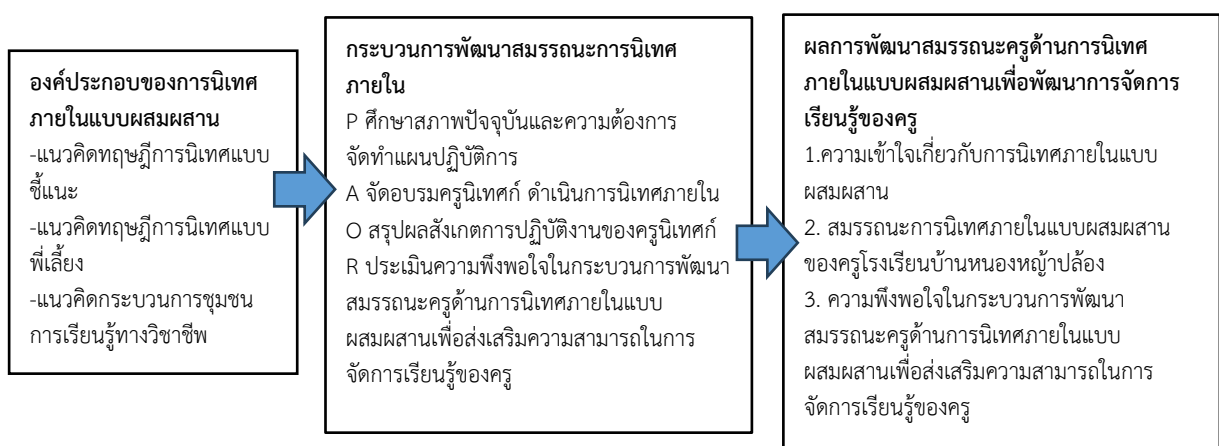
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูของโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย คือ ครูโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง จำนวน 4 คน ในปีการศึกษา 2567
2. ขอบเขตด้านพื้นที่ คือ โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา เนื้อหาที่ใช้ในการพัฒนา คือ 1) การศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายใน 2) การพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายในแบบการผสมผสาน (กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะ, กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ , กระบวนการนิเทศแบบพี่เลี้ยง) และความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู 3) การประเมินผลจากหลายแหล่งข้อมูล เช่น แบบสอบถาม แบบทดสอบก่อน - หลังอบรม แบบสังเกตการปฏิบัติงานของครูนิเทศก์ และความพึงพอใจ
4. ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ ดำเนินการตั้งแต่เดือนธันวาคม 2567 ถึงเดือนมีนาคม 2568

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในโดยใช้กระบวนการผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์องค์ประกอบของการนิเทศแบบชี้แนะ ตามแนวคิดและทฤษฎีของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) แบบพี่เลี้ยง ตามแนวคิดและทฤษฎีของ วัชร เลาเรียนดี (2553) และ Sweeny (2003) และกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ ตามแนวคิดและทฤษฎีของ สำนักพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (2560) นำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัยตามวงจรการวิจัยเชิงปฏิบัติการของ Kemmis and McTaggart ดังแสดงในภาพที่ 1.1 จากแนวคิดดังกล่าวผู้วิจัยจึงนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิด ดังภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการ โดยดำเนินการตามแนวคิดของ Kemmis และ McTaggart ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Planning) การปฏิบัติการ (Action) การสังเกตการณ์ (Observation) และการสะท้อนผล (Reflection) การวิจัยนี้ครอบคลุม 3 วัตถุประสงค์หลัก จึงแบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 ดำเนินการตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าและเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายใน การนิเทศแบบโค้ชชิ่ง การนิเทศแบบพี่เลี้ยง กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ และสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ต่อมาได้จัดสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามร่วมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู ภายหลังการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้จัดทำแผนปฏิบัติการนิเทศแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู คู่มือการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาครูต่อไป สำหรับเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามสภาพและความต้องการพัฒนาสมรรถนะครู จำนวน 25 ข้อ ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ 0.97 มีการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

กลุ่มเป้าหมาย

- ครูผู้สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 13 คน

ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาครูให้มีสมรรถนะการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบความรู้ความเข้าใจของครูนิเทศก์เกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบผสมผสาน และความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้วยแบบทดสอบก่อนการอบรมเชิงปฏิบัติการ จากนั้นได้จัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาสมรรถนะครู และประเมินผลอีกครั้งหลังการอบรมเพื่อเปรียบเทียบความก้าวหน้าทางความรู้ ครูได้นำความรู้ที่ได้รับไปดำเนินการนิเทศตามกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การดำเนินการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศและการปรับปรุงแก้ไข โดยทั้ง 5 ขั้นตอนมีการใช้กระบวนการนิเทศแบบชี้แนะ การนิเทศแบบพี่เลี้ยง และกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพผสมผสานเข้าไป โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล คือ แบบทดสอบก่อน-หลังอบรม และเอกสารประกอบการอบรมเชิงปฏิบัติการนิเทศภายในแบบผสมผสาน เครื่องมือผ่านกระบวนการพัฒนาอย่างเป็นระบบ ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ และประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ 0.50 ขึ้นไป แบบทดสอบจำนวน 30 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่น (KR-20) เท่ากับ 0.93 ค่าความยากง่าย 0.53–0.80 และค่าอำนาจจำแนก 0.40–0.73 และทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทใกล้เคียง การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยแปลผลตามเกณฑ์ระดับความคิดเห็น 5 ระดับของ บุญชุม ศรีสะอาด (2560) เพื่อสะท้อนผลลัพท์ของการพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ได้ดำเนินการ

สังเกตการปฏิบัติงานของครูนิเทศก์ โดยผู้บริหาร ใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล คือ แบบสังเกตการปฏิบัติงานของครูนิเทศก์ ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.80 – 1.00 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC), ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งใช้มาตรประมาณค่า 5 ระดับในการแปลผลตามเกณฑ์ของบุญชุม ศรีสะอาด (2560) ซึ่งแบ่งระดับการปฏิบัติออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพื่อสะท้อนระดับการนิเทศโดยใช้กระบวนการผสมผสาน อย่างเป็นระบบ

กลุ่มเป้าหมาย

- ครูโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง จำนวน 4 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย Simple Random

Sampling

ระยะที่ 3: เพื่อประเมินความพึงพอใจในกระบวนการพัฒนาการนิเทศภายใน แบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ผู้วิจัยดำเนินการประเมินความพึงพอใจของครูในกระบวนการพัฒนามรรธนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสาน โดยใช้เครื่องมือเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินความพึงพอใจในกระบวนการพัฒนาการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู ตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยผู้เชี่ยวชาญ และประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 1.00 และทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีบริบทใกล้เคียง ก่อนนำไปใช้จริงกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งแบบประเมินมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC), ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) พร้อมทั้งใช้มาตรประมาณค่า 5 ระดับในการแปลผลตามเกณฑ์ของบุญชุม ศรีสะอาด (2560) ซึ่งแบ่งระดับการปฏิบัติออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด เพื่อสะท้อนระดับการนิเทศโดยใช้กระบวนการผสมผสาน อย่างเป็นระบบ

กลุ่มเป้าหมาย

- ครูโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง จำนวน 4 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย Simple Random

Sampling

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินงานนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง ผลการวิจัยพบว่า โดย ภาพรวมสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานนิเทศภายในทั้ง 5 ชั้นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.41 ขณะที่สภาพที่พึงประสงค์อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.82 เมื่อคำนวณหาระดับความต้องการจำเป็นในการดำเนินงานนิเทศภายใน ขั้นตอนการดำเนินการนิเทศมีความต้องการในการพัฒนาอยู่ในระดับสูงที่สุด มีค่า PNI_{modified} เท่ากับ 0.498 รองลงมาคือขั้นการปรับปรุงแก้ไข PNI_{modified} เท่ากับ 0.406 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและระดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสาน โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง n=13

รายการ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI modified	ระดับ	ลำดับ ความ ต้องการ
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. การศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ	3.47	0.52	4.78	0.42	0.376	ปานกลาง	5
2. การวางแผนการนิเทศ	3.50	0.50	4.89	0.27	0.396	ปานกลาง	3
3. การดำเนินการนิเทศ	3.21	0.41	4.80	0.39	0.498	สูง	1
4. การประเมินผลการนิเทศ	3.44	0.50	4.80	0.34	0.394	ปานกลาง	4
5. การปรับปรุงแก้ไข	3.44	0.51	4.84	0.31	0.406	สูง	2
ภาพรวม	3.41	0.49	4.82	0.35	0.425	สูง	

2. ผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง มีดังนี้

2.1 ผลคะแนนหลังอบรมเชิงปฏิบัติการสูงกว่าก่อนอบรม โดยคะแนนเฉลี่ยก่อนการอบรมเท่ากับ 20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 66.67 และคะแนนเฉลี่ยหลังอบรมเท่ากับ 29.25 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.50 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความรู้ความเข้าใจของครูนิเทศก์เกี่ยวกับการนิเทศภายในแบบผสมผสานและความรู้ด้านการจัดการเรียนรู้ n=4

การทดสอบ	$\bar{X}$	S.D.	t-test	P-value
ก่อนอบรม	20.00	1.41	t = 19.32	p = 0.0003
หลังอบรม	29.25	0.83		

2.2 ผลการประเมินทักษะการนิเทศของครู โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง พบว่า ครูนิเทศก์มีทักษะในการดำเนินงานตามกระบวนการนิเทศภายในแบบผสมผสานอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะในขั้นตอนที่ 5 ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงแก้ไข มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.60 รองลงมาคือขั้นตอนการดำเนินการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.45 ขั้นศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ซึ่งเท่ากับขั้นตอนการประเมินผล และขั้นตอนการวางแผนการนิเทศ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการประเมินทักษะการนิเทศของครูนิเทศก์ โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง n=13

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน	4.40	0.44	มาก
ขั้นตอนที่ 2 การวางแผนการนิเทศ	4.35	0.46	มาก
ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการนิเทศ	4.45	0.46	มาก
ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผล	4.40	0.44	มาก
ขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุงแก้ไข	4.60	0.47	มากที่สุด
รวม	4.44	0.45	มาก

3. ผลการประเมินความพึงพอใจในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูของโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง ผลการวิจัยพบว่า ครูมีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ในทุกด้านที่ประเมินโดยเฉพาะด้าน เนื้อหา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 4.71 รองลงมาคือ ด้านคู่มือเอกสาร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 ด้านผลลัพธ์และประโยชน์ที่ได้รับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.67 และด้านกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นค่าเฉลี่ยที่อยู่ในระดับสูง และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่ำ ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ความพึงพอใจในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ n=13

ด้านการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
กระบวนการ	4.63	0.54	มากที่สุด
คู่มือการอบรม	4.70	0.35	มากที่สุด
เนื้อหา	4.71	0.44	มากที่สุด
ผลลัพธ์และประโยชน์ที่ได้รับ	4.67	0.53	มากที่สุด
รวม	4.67	0.46	มากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการในการดำเนินงานการนิเทศภายในของโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ จะเห็นว่า ขั้นตอนที่มีระดับความจำเป็นในระดับ สูง ได้แก่ ขั้นการดำเนินการนิเทศ ($PNI_{modified} = 0.498$) เป็นขั้นตอนที่มีความจำเป็นมากที่สุดในการพัฒนา สะท้อนให้เห็นว่าครูต้องการพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงานนิเทศจริง ไม่ว่าจะเป็นการใช้เทคนิคการนิเทศ การสื่อสาร การติดตาม และการให้คำปรึกษาเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ขั้นการปรับปรุงแก้ไขการนิเทศ ($PNI_{modified} = 0.406$) แสดงถึงความต้องการพัฒนาศักยภาพในการวิเคราะห์ผลการนิเทศ การสังเคราะห์ข้อค้นพบ และการนำผลไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับขั้นตอนที่มี ระดับความจำเป็นในระดับ ปานกลาง ได้แก่ ขั้นการวางแผนการนิเทศ ($PNI_{modified} = 0.396$) ซึ่งแม้อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีค่า PNI ใกล้เคียงกับระดับสูง แสดง

ถึงความสำคัญของการกำหนดวัตถุประสงค์ วิธีการ และกลยุทธ์ในการนิเทศอย่างเป็นระบบ ขั้นการประเมินผลการนิเทศ ($PNI_{modified} = 0.394$) แสดงให้เห็นว่าครูต้องการเสริมสร้างความสามารถในการใช้เครื่องมือวัดผลและวิเคราะห์ผลการนิเทศอย่างมีคุณภาพ ขั้นการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการนิเทศ ($PNI_{modified} = 0.376$) แสดงถึงความจำเป็นในการฝึกฝนทักษะการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา รวมถึงการเก็บรวบรวมข้อมูลที่สะท้อนปัญหาและความต้องการอย่างถูกต้องและครอบคลุม สรุปผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า ครูในโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้องมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะด้านการนิเทศในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับการ ลงมือปฏิบัติ และ การนำผลไปปรับปรุง ซึ่งจัดอยู่ในระดับความต้องการ สูง จึงควรได้รับการออกแบบกิจกรรมพัฒนาอย่างเร่งด่วน ส่วนขั้นตอนที่มีระดับ ปานกลาง ก็ควรได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะอย่างครอบคลุม และสมดุลทั้งกระบวนการนิเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของวลลิภา สมฤทธิ์ (2564) ที่ศึกษาแนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต2 สรุปการนิเทศภายใน เป็นการดำเนินการที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน โดยครอบคลุมการทำงานร่วมกันของผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาคุณภาพของการสอนและการทำงาน ofครู โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้ดีขึ้น และจุฬารักษ์ โคตรจักร (2563) ได้ทำการศึกษากระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนภัทรญาณวิทยา คือ 1) ควรมีการศึกษาสภาพปัญหาการนิเทศของโรงเรียน และความต้องการเพื่อวางแผนการดำเนินงานโดยแต่งตั้ง คุรุนิเทศก์และกำหนดบทบาทหน้าที่ให้ชัดเจน 2) แต่งตั้งคณะทำงานที่มีความรู้ความสามารถด้านการนิเทศ และจัดการประชุมชี้แจงรายละเอียดต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานให้ทุกคนทราบ และถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน 3) สร้างสื่อสำหรับการนิเทศที่หลากหลายและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน 4) ปฏิบัติงานให้ครบทุกขั้นตอน และใช้เทคนิคการจับคุรุนิเทศ เพื่อให้คุรุมีมุมมองที่หลากหลาย และให้คุรุมีส่วนร่วมในการนิเทศ 5) การกำกับ ติดตาม ประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และนำผลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนา

2 ผลการพัฒนาครูให้มีสมรรถนะการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานด้วยการอบรมเชิงปฏิบัติการ ช่วยให้คุรุมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการนิเทศเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ช่วยให้การพัฒนาสมรรถนะครู มีเป้าหมายชัดเจน และ สามารถประเมินผลได้จริง คุรุเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นแนวทางที่มีพลังมากกว่าการอบรมแบบบรรยาย จะเห็นว่าผลการทดสอบ หลังอบรม สูงกว่าก่อนอบรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ชี้ให้เห็นว่าการอบรมมีส่วนกระตุ้นให้คุรุมีความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จีราวุฒ กักใหญ่ (2565) ได้ศึกษา การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการสร้างสื่อมัลติมีเดียสร้างสรรค์โรงเรียนบ้านควนม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจจากการพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการสร้างสื่อมัลติมีเดียสร้างสรรค์ โรงเรียนบ้านควนม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่ พบว่าค่าเฉลี่ยหลังการพัฒนามีค่ามากกว่าก่อนพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ (α) .01 วิชา พรหมโชติ และคณะ (2564) ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี กล่าวว่าการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์

ธานี โดยใช้การประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ส่งผลทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจ มีทักษะในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

3. ผลการประเมินความพึงพอใจในกระบวนการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูของโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง ครุניתะกัก มีความพึงพอใจในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน ทั้งเนื้อหา กระบวนการ คู่มือ และผลลัพธ์และประโยชน์ที่ได้รับ สะท้อนถึงการออกแบบกิจกรรมที่ตอบโจทย์และนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุปผา รื่นรวย (2563) ศึกษาการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครสุราษฎร์ธานี กล่าวว่าครูมีความพึงพอใจต่อวิธีการอบรม บรรยายภาค และการนำความรู้ไปใช้ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ครูโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้องมีความต้องการพัฒนาสมรรถนะการนิเทศภายใน ในทุกขั้นตอน โดยเฉพาะในขั้นตอน การดำเนินการนิเทศ และการปรับปรุงแก้ไข ซึ่งมีความต้องการจำเป็นในระดับสูง ดังนั้น โรงเรียนควรจัดกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการหรือกิจกรรมเสริมทักษะที่เน้นการฝึกปฏิบัติจริง การจัดทำรายงานผล และการใช้ผลการนิเทศมาปรับปรุงการสอนอย่างเป็นระบบ

1.2 ผลการวิจัยยังพบว่า ครูมีความต้องการในด้าน การวางแผนการนิเทศ และการประเมินผลในระดับปานกลางแต่ใกล้เคียงระดับสูง ซึ่งควรส่งเสริมการใช้เครื่องมือประเมินที่มีความหลากหลายและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาทักษะการออกแบบแผนการนิเทศให้ครอบคลุมเป้าหมาย วิธีการ และการติดตามผล

1.3 การประเมินผลหลังอบรมแสดงให้เห็นว่า ครูผู้เข้าร่วมมีพัฒนาการด้านความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการนิเทศเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริงได้ดี จึงควรนำรูปแบบการอบรมเชิงปฏิบัติการแบบผสมผสานที่ใช้ในการวิจัยนี้ไปขยายผลในโรงเรียนอื่นในเขตพื้นที่เดียวกัน

1.4 ผลการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับ มากที่สุด ทุกด้าน โดยเฉพาะเนื้อหา คู่มือ และกระบวนการอบรม จึงควรใช้รูปแบบการจัดอบรมนี้เป็นแนวทางต้นแบบในการพัฒนาครูด้านการนิเทศในโรงเรียนขนาดเล็กหรือบริบทใกล้เคียงกัน

1.5 ควรส่งเสริมให้โรงเรียนจัดให้มี ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และ การนิเทศแบบพี่เลี้ยง (Mentoring) อย่างต่อเนื่อง โดยอ้างอิงจากผลวิจัยที่แสดงให้เห็นว่าเครื่องมือเหล่านี้ช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การสะท้อนผล และพัฒนาศักยภาพครูได้จริง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเฉพาะในโรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง และใช้กลุ่มตัวอย่างเพียง 4 คน จึงควรขยายผลการศึกษาศมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในไปยังโรงเรียนอื่นที่มีบริบทต่างกัน เพื่อเปรียบเทียบผลการดำเนินงานและศึกษาความเหมาะสมของรูปแบบในบริบทที่หลากหลาย

2.2 ควรศึกษาผลต่อเนื่องระยะยาวของการพัฒนาสมรรถนะด้านการนิเทศภายใน เพื่อประเมินความยั่งยืนของผลที่เกิดขึ้น และตรวจสอบว่าส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างไร

2.3 การวิจัยครั้งนี้ใช้เฉพาะเครื่องมือแบบสอบถามและแบบประเมินความพึงพอใจในรูปแบบเชิงปริมาณ ควรวิจัยครั้งต่อไปโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกหรือกลุ่มสนทนาเพิ่มเติม เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงคุณภาพที่สะท้อนมุมมองของครูนิเทศก์และครูผู้สอนอย่างหลากหลาย

2.4 ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการนิเทศที่แตกต่างกัน เช่น การนิเทศแบบชี้แนะ กับ การนิเทศแบบกำกับติดตาม ว่าแบบใดส่งผลต่อการพัฒนาครูมากกว่า เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการพัฒนารูปแบบที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในอนาคต

องค์ความรู้ใหม่

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศภายในแบบผสมผสานเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครู โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง” สามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ได้ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูที่มีประสิทธิภาพ คือ การใช้กระบวนการนิเทศแบบผสมผสาน ได้แก่ การนิเทศแบบชี้แนะ การนิเทศแบบพี่เลี้ยง ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มีการสะท้อนผลอย่างต่อเนื่องและมีระบบ ซึ่งส่งผลให้ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ดีขึ้น

2. การจัดกระบวนการพัฒนาแบบเรียนรู้ร่วมกัน ผ่านกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการวางแผน การลงมือปฏิบัติ และการสะท้อนผลในวง PLC ทำให้ครูเกิดการเรียนรู้เชิงลึกจากประสบการณ์ตรง มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างเป็นระบบ ช่วยเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการพัฒนาตนเอง และเกิดการเปลี่ยนแปลงในพฤติกรรมการนิเทศและการจัดการเรียนรู้

3. การใช้ข้อมูลผลการนิเทศและสะท้อนผล เพื่อออกแบบกิจกรรมการพัฒนาครูในรอบถัดไป เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ต่อเนื่องและเป็นวงจร ทำให้ครูสามารถมองเห็นจุดแข็ง จุดอ่อน และพัฒนาตนเองได้อย่างเป็นระบบ

4. การนิเทศที่เน้นการมีส่วนร่วมของครูเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้ครูเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในบทบาทของตนเอง และสามารถถ่ายทอดการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนานักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการสังเคราะห์ข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการนิเทศแบบผสมผสานที่ออกแบบให้มีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นวงจรรองอย่างต่อเนื่องนั้น เป็นแนวทางใหม่ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาสมรรถนะของครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างลึกซึ้ง เป็นระบบ และยั่งยืน

เอกสารอ้างอิง

- จุฬารักษ์ โคตรจักร. (2563). กระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนภัทรญาณวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร บัณฑิตวิทยาลัย.
- จิราวุธ กักใหญ่. (2565). การพัฒนาครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการสร้างสื่อมัลติมีเดียสร้างสรรค์ โรงเรียนบ้านควนม่วง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากระบี่. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เนตรนภา ราชแลนด์ (2561). การมีส่วนร่วมในการนิเทศภายในของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.มหาวิทยาลัยพะเยา.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). *การพัฒนาการสอน* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ชมรมเด็ก.
- บุปผา รื่นรวย. (2563). *การพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกโดยใช้กระบวนการนิเทศสำหรับครูในโรงเรียน* ประชาธิคม 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1. การค้นคว้าอิสระ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี, บัณฑิตวิทยาลัย.
- วัลลิกา สมฤทธิ์. (2564). *แนวทางการบริหารงานนิเทศภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน* เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2. การศึกษาอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย ราชภัฏเชียงราย.
- วิชา พรหมโชติ, และคณะ. (2564). *การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียน สังกัด* เทศบาลนครสุราษฎร์ธานี. *วารสารรัชต์ภาคย์*, 15(41), 326-341.
- วัชร เล่าเรียนดี. (2553). *การนิเทศแบบพี่เลี้ยง: รูปแบบเพิ่มพูนสมรรถนะการสอนสำหรับครูใหม่.* สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง. (2564). *รายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2564*. โรงเรียนบ้านหนอง หญ้าปล้อง.
- โรงเรียนบ้านหนองหญ้าปล้อง. (2566). *รายงานการประเมินตนเอง ปีการศึกษา 2566*. โรงเรียนบ้านหนอง หญ้าปล้อง.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). *คู่มือประเมินสมรรถนะ*. สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. (2562). *การขับเคลื่อนนโยบาย “ปีทองของ การนิเทศภายใน” โดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อคุณภาพของผู้เรียน*. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. สำนักงาน เลขาธิการสภาการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. สำนักงาน เลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2560). *คู่มือการอบรมการขับเคลื่อนกระบวนการ PLC (Professional Learning Community) “ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ”สู่สถานศึกษา ระดับ* สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา. สำนักพัฒนาครูและบุคลากรการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). *แนวทางการนิเทศภายในโดยใช้* ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- Kemmis, S., & McTaggart, R. (1988). *The action research planner* (3rd ed.). Deakin University.
- Sweeny, B. (2003). *The Mentor's Guidebook*. Illinois: Teacher Mentoring Resource Center.